

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER

www.audiograf.no

NR 1 – 2011

AUDIOGRAFER
UT I KOMMUNENE

NYTT STYRE PÅ PLOSS

HØREAPPARATER
TIL SRI LANKAS BARN

Foto: Renate Berg

delta

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

Vi introduserer en **NY GENERASJON** høreapparater fra ReSound

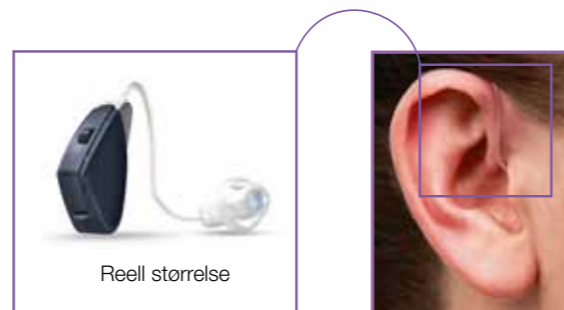
På NAV-kontrakt fra 15.3.2011

ReSound Alera™ 960 gir brukeren et høreapparat som er forbedret på flere områder. Enda bedre Surround Sound opplevelse. Klarere og fyldigere lyd nesten uten egenstøy. Nytt feedbacksystem setter en ny standard.

Nye egenskaper i ReSound Alera™ 960.

- **DFS Ultra** - nytt feedbacksystem som fjerner feedback samtidig som det opprettholder riktig forsterkning i apparatet.
- **ReSound Range** - ny chip som gir minimalt med egenstøy og et mer komfortabelt lydbilde.
- **Aventa 3** - ny og mer intuitiv tilpasningssoftware.
- **PhoneNow** - setter apparatet automatisk i telefonprogrammet når telefonen nærmer seg øret.

ReSound

rediscover hearing

Kontakt oss for mer info om ReSound Alera™ 960.

Noen rydder med å feie blikket over rommet, andre går grundigere til verks. Oslo kommune rydder Oslo for snø og fyller opp en kjempehaug rett nedenfor vinduet mitt. Nav skal rydde opp i høreapparatlageret mitt og ber meg om å sende inn oversikter hvert halvår. Uansett hva vi skal rydde tar det gjerne litt tid. Belønningen blir at det forhåpentligvis blir orden i kaoset.

Departementet vil rydde opp i habilitering og rehabiliteringen her til lands og 19. januar avsluttet netthøringen hvor de spurte om hva som skal til for at kommunene skal kunne bli i stand til å gi et tilstrekkelig rehabiliteringstilbud? Og hva bør være de private rehabiliteringsinstitusjonenes rolle i lys av samhandlingsreformen? Styret sendte inn sitt forslag på mulige løsninger for hvordan man kan begynne å rydde i hørselsomsorgen ved å ha fagfolk ut i kommunene.

Som dere kunne lese tidligere i audiografen har Røros Kommune hatt Mona Kverneng "på besøk", men økonomien har satt en stopper for det per i dag. Sandnes kommune har en forhåpentligvis en løsning som flere kommuner bør se nærmere på. Audiografen Irene Haugom har der en stilling som hørselskontakt. Dere kan lese om henne arbeidsoppgaver i denne utgaven. La oss bli inspirert, fulle av lengsel dra hjem til hver vår hjemkommune og få oppretta slike stillinger.

Vi gir dere også i løpet av 2011 en gylden mulighet til å rydde på kontoret. Stikkordet er gjenbruk av høreapparater som er blitt returnert, det være fordi bruker har "lagt på røret" eller hatt de i seks år. Disse kan nå være til hjelp for trengende på Sri Lanka. Les hva du kan gjøre for å hjelpe til.

Til dere som ikke har helt fått oversikten over hvem som nå sitter på de ulike vervene kan vi med stolthet presentere det nye styret. Kandidatene som de neste tre årene skal styre skuta mot riktig vei. Det er viktig at vi medlemmer hjelper de med blant annet å svare når de spør, slik at de får bekreftet at vi alle vil nå samme mål. Jeg benytter nå sjansen til å ønske de lykke til!

Jeg håper at når dere leser dette har Bjørgen og Northug ryddet bordet for pokaler, sola ryddet bort mye av snøen og jeg ryddet meg plass og gjort det klart for våren.

Hanne Ingeborg Berg

REDAKSJONEN redaksjon@audiograf.no

Redaktør

Hanne Ingeborg Berg
Arbeidssted: Sandvika ØNH klinikk
Mobil: 97680753

Annonseansvarlig

Maren Julie Havik
Arbeidssted: AudioPlus AS
Mobil: 45614929

Redaksjonsmedarbeidere

Anita Berre
Arbeidssted: GN ReSound
Mobil: 97140116

Monica Eide
Arbeidssted: Phonak
Mobil: 97134562

Renate Berg
Arbeidssted: Stavanger Universitetssykehus
Mobil: 90180373

Audiografens adresse:

Audiografen
v/ Hanne Ingeborg Berg
St. Jørgensvei 10
0662 OSLO

Deadline for materiell:

2/2011 – 10.05.2011
3/2011 – 23.08.2011
4/2011 – 08.11.2011

Annonsepriser:

Avtale 1: 4x ½ sider: kr. 21000
Avtale 2: 4x 1/1 sider: kr. 30000
½ side enkeltannonse: kr. 7000
1/1 side enkeltannonse: kr. 9000

Forsidefoto:

Irene Erdal Haugom jobber som fagkonsulent hørsel i Sandnes kommune. Foto: Renate Berg

Stillingsannonser:

¼ side: kr. 1000.-
½ side: kr. 2000.-

Stillingsannonser blir automatisk lagt ut på nettet når bladet blir trykt!
Ønskes det at stillingsannonser umiddelbart legges ut på våre nettsider www.audiograf.no koster dette kr. 3000. Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnementspris:

Kr. 500.- pr. år

Layout og trykk:
Merkur-Trykk AS

INNHOOLD

Styret informerer	5
Presentasjon av styret	6
Presentasjon av leder	7
Audiografer ut i kommunene	8
Småstoff	11
Extra-stiftelsen	13
Velkommen til Etterutdanningskurs 2011	15
Tenk smart, skap kvalitet og bruk YO'ene og fagbladene	17
Videreutdanning innen tinnitus og tinnitusbehandling	18
Umaskert	21
Samler høreapparat til Sri Lankas barn	22
Kastet ut av kjøreskole	24
Hørselsentralen, Sørlandet sykehus Kristiansand	27
Litteraturtipset	28
Etisk hjørne	29
Stillingsannonser	30

TRENGER NOEN AV "DINE" HØREAPPARATBRUKERE HJELP TIL Å HØRE MOBILTELEFON?

Det er vel ikke helt utenkelig at du har fått spørsmålet en del ganger. Det er mange høreapparatbrukere som trenger hjelp til å høre bedre i mobiltelefon. Vi har løsningen!

M-DEX

M-DEX er flaggskipet blant DEXene og er et brukervennlig og stilfullt tilleggsutstyr som er kompatibelt med de fleste mobiltelefoner og alle modellene i CLEAR serien.

I tillegg til overføringsfunksjon fra mobiltelefon har M-DEX følgende funksjoner:

- Room Off: Slår av mikrofonene i høreapparatene slik at man kun hører lyden fra mobiltelefonen.
- Fjernkontroll: M-DEX har samme fjernkontrollfunksjon som RC-DEX, men man kan i tillegg justere volum i høyre og venstre apparat separat.
- FreeFocus: Gir mulighet for å sette CLEAR apparatene i fast retningsvirkning; til venstre, høyre, forover eller bakover.
- Telespole: Clear Passion, Clear mCB og Clear CIC har ikke innebygget telespole. M-DEX har innebygget telespole og kan "plukke opp" teleslyngesignaler og overføre disse til de nevnte modellene.
- Audioinngang: M-DEX har audioinngang som gjør det mulig å lytte til for eksempel iPod. Lyden fra iPod overføres til høreapparatene.

M-DEX er prisforhandlet som tilbehør til høreapparater og kan utleveres sammen med høreapparatene.

DEX™
A WIRELESS WORLD

Ønsker du mer informasjon om M-DEX, ta kontakt med oss på telefon 22 59 90 80 eller e-post medisan@medisan.no

medisan

- du skal høre mye

STYRET INFORMERER

YO leder Samling 1-3 februar

Alle Yrkes organisasjons ledere i Delta samt regionsledere møttes i februar for å diskutere felles utfordringer og samarbeid. Som dere sikkert vet er det i 2011 kommunevalg og dette er selvfølgelig noe Delta/NAF ønsker å ha fokus på. Målet for kommunevalget er å sette Deltas og NAFs interesseområder på dagsorden. Man diskuterte også hvordan man skulle møte framtidens velferdsutfordringer i ulike perspektiv og Delta som organisasjon i møte med framtiden.

Det ble også snakket om erfaringene de ulike medlemmene hadde med servicesentrene til Delta rundt omkring i landet. Her hadde NAF noen få tilbakemeldinger og komme med ellers fikk vi ikke så stor respons på medlems mailen vi sendte. Så da er dere enten tilfreds eller så har dere ikke hatt så mye med dem og gjort.

Hjemmesiden

Vi skal forsøke å rydde litt på hjemmesiden vår slik at den i fremtiden blir noe mer oversiktlig enn det dere kanskje synes den er i dag. Den skal også oppdateres oftere. Så hvis dere har en sak som dere mener er nyttig for andre medlemmer kan dere bare ta kontakt med styret.

Videre/etterutdanning

I forbindelse med vår nye visjon audiografer opp og frem ønsker styret også faglige oppdaterte medlemmer. Derfor ser vi også et behov for relevant etter/videre utdanning. Vi trenger derfor tilbakemeldinger fra dere medlemmer på

hvilke behov det er for videreutdanning? Er det ønskelig med årsstudier, eller er det mer attraktivt med mindre moduler?

Et steg på veien er at dere i denne utgaven av audiografen allerede nå har mulighet til å melde dere på EU2011. Her begynner programmet å ta form og vi ser frem til 2 fine dager i november.

Styret

STYRET

Leder:

Espen Devig Andreassen
Hauabakken 40
8614 Mo i Rana
Mobiltelefon: 948 02 805/932 85 321
E-post: [espen\(a\)audiograf.no](mailto:espen(a)audiograf.no)
Arbeidsgiver: Helgelandssykehuset Sandnessjøen

Nestleder:

Kristin Flote
Ringshaugveien 42A
3154 Tolvsrød
Mobiltelefon: 957 80 185
E-post: [kristin\(a\)audiograf.no](mailto:kristin(a)audiograf.no)
Arbeidsgiver: Sykehuset i Vestfold

Sekretær:

Hanne Kristine Nergaard
Kristins Vei 32
0669 Oslo
Mobiltelefon: 905 48 350
E-post: [hanne\(a\)audiograf.no](mailto:hanne(a)audiograf.no)
Arbeidsgiver: Oticon

Kasserer:

Frits Talsset
Etterstadsløtta 9B
0660 Oslo
Mobiltelefon: 982 27 537
E-post: [frits\(a\)audiograf.no](mailto:frits(a)audiograf.no)
Arbeidsgiver: Siemens Høreapparater

Styremedlem:

Marit Sæter
Minister Ditleffs Vei 5A
0862 Oslo
Mobiltelefon: 911 38 278
E-post: [marit\(a\)audiograf.no](mailto:marit(a)audiograf.no)
Arbeidsgiver: Rikshospitalet

1. varamedlem:

Håvard Ottemo Paulsen
Gamle Strømsvei 35D
2010 Strømmen
Mobiltelefon: 916 15 242
E-post: [haavard\(a\)gmail.com](mailto:haavard(a)gmail.com)
Arbeidsgiver: Akershus Universitetssykehus

2. varamedlem:

Jorid Løkken
7290 Støren
Mobiltelefon: 959 15 262
E-post: [jorid.lokken\(a\)audioplus.no](mailto:jorid.lokken(a)audioplus.no)
Arbeidsgiver: Audioplus

3. varamedlem:

Kristin Ødegård
Glomstuveien 22
6412 Molde
Mobiltelefon: 909 36 648
E-post: [odegk\(a\)hotmail.com](mailto:odegk(a)hotmail.com)
Arbeidsgiver:

Styret f.v: Frits Talset, Hanne K. Nergaard, Espen Andreassen, Kristin Flote og Marit Sæter.

Marit Sæter
Styremedlem

Jeg er fra Kongsberg og ble ferdig utdannet audiograf i 2008. Startet deretter arbeidslivet på Gentofte Hospital i København, Danmark, før jeg ble ansatt på Rikshospitalet i Oslo i 2009. Det er veldig spennende å få muligheten til å være en del av styret i Norsk Audiografforbund, og på den måten lære mer om yrket nasjonalt/internasjonalt. Ser også frem til de arbeidsoppgaver og utfordringer styrevervet vil føre med seg.

Hanne Kristine Nergaard
Sekretær

Jeg heter Hanne og er fra Malvik like utenfor Trondheim. Jeg ble ferdig med audiografutdanningen i 99 og har siden den gang jobbet som audiograf på sykehuset i Ålesund før jeg valgte å dra sørover til Oslo. Der begynte jeg hos Dr. Poppe i Sandvika. Etter hvert så ble det en rask tur innom Ullevål sykehus før avdelingen ble slått sammen med Rikshospitalet. Som kanskje de fleste av dere vet så endte jeg opp til slutt hos Oticon AS hvor jeg fremdeles er.

Hadde for noen år siden et verv i Etisk utvalg og har også så vidt vært innom valgkomiteen. Så er vel ganske fersk å regne som styremedlem. Ser frem til de neste tre årene og håper å kunne bidra til å holde pågangsmot og arbeidskapasiteten oppe i styret.

Frits Talset
Kasserer

Navnet er Frits (31), og jeg har tatt på meg oppgaven som kasserer i NAF. Dette er mitt første styreverv siden jeg var tillitsvalgt i femte klasse på Malme barneskule, og jeg ser på det som en interessant utfordring.

Tidligere har jeg prøvd meg som halvhjertet økonomistudent på høyskoleniva et par år, men innså etter endt utdanning at de fleste på min alder på den tiden hadde gjort det samme, og at kampen om jobbene var lange og harde. Derfor valgte jeg denne utrolig spennende profesjonen isteden og kom inn i audiografmiljøet som fersking i 2006. Siden da har jeg jobbet for Audiotronics/ Siemens Høreapparater. Den glade vårdagen 2. april, min første dag i ny jobb da alt var nytt og spennende, hadde jeg neppe sett for meg at jeg nesten nøyaktig fem år senere skulle sitte i styret i NAF og nok en gang synes at alt er nytt og spennende. Sånn har det imidlertid blitt, og jeg er takknemmelig for å få muligheten.

Inntrykket jeg har fått av det nye, unge styret er utelukkende positivt. Jeg håper og tror at det kan bli tre gode år med mye jobbing og mye moro. Håpet er også at vi etter hvert skal få tid til å sette vårt eget preg på hvordan vi jobber og hva vi jobber med. Jeg er så heldig at jeg kjenner Espen ganske godt fra før, og vet at pågangsmotet og arbeidskapasiteten kan være enorm, så forventningene mine er ikke små for hva som kan utrettes! Sånn, da har jeg gjort mitt for å øke presset og fallhøyden større, så da setter jeg meg tilbake og ønsker oss alle lykke til!

Kristin Flote
Nestleder

Kristin er den som er med fra forrige styre, og begir seg utpå med tre nye år. Hun er fra Ørsta, men har nå bosatt seg i Vestfold. Hun gikk ut i fra audiografutdanningen i 1993 og arbeider i dag ved Sykehuset i Vestfold. Hun forsetter som nestleder og tar med seg den opplæringen hun har nå tilegnet seg og blir med og styrer skuta videre.

Grunnen for at jeg stilte til valg som leder er flerdelt. Det hadde kommet meg for øret at det var vanskelig å finne noen som var villig til å ta på seg dette vervet, noe jeg stilte meg litt undrende til da jeg tror det kan være en spennende utfordring.

Er også engasjert av natur og håper jeg kan være med å bidra for alle. Ser også på det som en fin mulighet til å drive med noe annet en rent bruker orientert arbeid. Og tror alle kan ha godt av å gjøre noe annet en gang i blant.

Jeg har et ønske om flere audiografer rundt omkring i kommunene. Noe som vil medføre en bedre hørselsfaglig kompetanse, samt at det kan generere flere stillinger for vår faggruppe. Begge delene trengs så absolutt. Ønsker også mer fokus på yrket vårt, samt at vi audiografer skal ha en enorm porsjon yrkesstolthet! Der større ansvar for eget arbeid er en av veiene å gå for å oppnå dette. Ønsker også mer fokus på relevant etterutdanning.

Styret har så vidt møttes for jul. Og vi har ikke ruppet å bli så godt kjent enda. Selv om enkelte kanskje kjenner hverandre litt fra før ser jeg frem til styremøte nå i februar, slik at vi får anledning til det. Men jeg tror vi er godt sammensatt. Det er det inntrykket man sitter igjen med etter samarbeidet vi har hatt i forbindelse med de ulike høringene som har pågått siden vi møtes i desember.

Kan vel ikke si at man helt har funnet seg til denne leder funksjonen enda, men dette er nok noe som vil bli mer naturlig etter hvert. Men vi i styret er et team som skal jobbe i lag for å oppnå resultater. Men vi vil gjerne ha innspill fra dere medlemmer på hva dere ønsker at vi skal jobbe med.

En annen positiv ting med at jeg fikk ledervervet er at vi har

fått inn en til audiograf på avdelingen. Vel og merke i min 40 % frikjøp del, men her håper man at denne vil bli utvidet etter hvert. Her et det også litt logistikk som må til for at alt skal gå opp i forhold til poliklinikk og egne brukere. Men jeg synes vi til nå har løst det på en fin måte.

Jeg ønsker at vi i styret skal være mest mulig tilgjengelig og informative om aktuelle saker som pågår. Vi skal derfor forsøke å være flink med å spre relevant info ut til dere.

Jeg ser i hvert fall frem til tre morsomme år med mange spennende og utfordrende oppgaver.

Espen

Comfort Digisystem - For små barn med store muligheter

Å være 5 år og høre like bra som alle andre er meget viktig. Ikke bare når læreren leser favoritteventyrene eller på utflukter i skogen når barnet lytter på skogens lyder. Til og med på fritiden med alt det morsomme som barn finner på.

For mer informasjon om Comfort Digisystem kontakt oss på Comfort Audio

AUDIOGRAFER UT I KOMMUNENE

– Det er viktig å ha en helhetlig tankegang i forhold til hørsel. Mange begrenser seg bare til høreapparatet eller bare til andre hørselstekniske hjelpemidler. Det sier audiograf Irene Erdal Haughom som jobber som fagkonsulent hørsel i Sandnes kommune.

Tekst og foto: Renate Berg

Etter 30 år i bransjen og 22 år som audiograf i offentlig sektor, fikk Irene Erdal Haughom mulighet til nye utfordringer utenfor sykehuset.

– På grunn av sykmelding i Sandnes kommune av syns og hørselskonsulenten, så de behovet for å spesialisere hørselsdelen av denne jobben, for å korte ned ventelistene. Da kom jeg inn i bildet, sier Haughom.

I Sandnes kommune erstatter fagkonsulent hørsel, hørselskontakten. Det innebærer at hun får behovsmelding fra regionens audiografer og andre om personer som har behov for hørselstekniske hjelpemidler.

– Det som er fint med denne jobben er at det er en førstelinjetjeneste. Det betyr at brukere og pårørende kan ta direkte kontakt, uten henvisning, sier Irene.

– En gang i måneden har vi også åpent hus hvor audiograf, folk fra hørselshemmedes landsforbund (HLF), og likemenn stiller.

Der kan de som trenger hjelp, bare komme innom. Noen ganger kan vi avhjelpe de der og da mens andre ganger avtaler vi et hjemmebesøk.

Et flott tiltak som har vært i Sandnes kommune i flere år. Dette kalles for “Knutepunktet”.

Samtale med bruker

Hun går alltid på hjemmebesøk for å kartlegge behovet. Hun synes det er greit å besøke brukerne hjemme for å se hva de har av hjelpemidler. Det første hun sjekker er høreapparatene og hører med brukeren hvordan det går med han. Irene sjekker at høreapparatet er i orden og gjør små reparasjoner hvis det er nødvendig.

– Høreapparatet er alfa-omega for at andre hjelpemidler skal virke optimalt, mener hun.

Irene bruker mye tid på samtale med brukeren slik at det reelle behovet av hjelpemidler kommer frem.

– Brukeren vet ofte ikke helt hva de trenger, og det er viktig å forklare hvorfor de får et hjelpemiddel istedenfor et annet.

|Irene Erdal Haughom, yrkesbakgrunn:|

Hun startet sin karriere i 1981 som hjelpepleier på Kongsberg våpenfabrikk. Der jobbet hun i halv stilling og testet hørsel.

I 1985-88 jobbet hun som audiometriassistent på Kongsberg Sykehus, før hun i august 1988 begynte på hørselsentralen i Stavanger. Der fikk hun tilbud om å ta Helsedirektoratets utdanningskurs for audiografer som da var på ett år. Var på hørselssentralen til 2004. Hun var innom en del vikariater både privat ØNH-klinikk i Stavanger, på hjelpemiddel-sentralen der hun var rådgiver i hørsel, jobbet som hørselskontakt i Time kommune, før hun fikk tilbud om fast 100 % stilling på Sandnes lærings- og mestringssenter. Fagkonsulent hørsel er nå lagt inn under fysio- og ergoterapiseksjonen.

|Audiografene skryter:|

Audiografene på SUS skryter av Sandnes kommune og dets arbeid for de hørselshemmede.

– Det er flott å se at brukere som har behov for hjelpemidler i Sandnes kommune får den hjelpen de trenger, sier audiograf Camilla Svegård Sørensen som jobber på hørselssentralen i Stavanger.

Et problem som hun har støtt på i sin jobb er at mange høreapparater nå kommer uten teleslynge. – Høreapparaterne blir jo mindre og mindre og på enkelte går det utover mulighetene for teleslynge og FM-anlegg.

– Audiografer må være klar over konsekvensene når de, i samråd med bruker, velger små høreapparat. La brukerne få et reelt valg. La dem få se størrelser, og at det ikke alltid trenger å være så mye større, og at de da kan få ganske mye mer hjelp i det daglige liv.

I den senere tid har det også vært problemer med lang ventetid på montering av hjelpemidlene. >>>

– Det har hendt at jeg har montert de selv også. Til brukerens beste.

Hun ringer alltid i ettertid, cirka to-tre måneder etter montering, for å høre at alt fungerer som det skal.

Irene snakker også med pårørende og ektefelle og hører hvordan de har det. Hun synes det er viktig at bruker ikke blir for egoistisk. – De bør få vite at hvis de ikke gjør noe med egen sak, drar de med seg ektefelle ned i ”gjørma” også. Det er jo som regel slik at hvis den ene parten ikke vil gå ut pga at han ikke hører, så blir jo ektefellen sittende inne også.

– Det er viktig å informere om at alle hjelpemidler er gra-

tis og at ansvaret for at det virker ligger på hørselskontakt og kommune.

Irene kan også henvise videre til ergoterapeut, synsspesialist og eventuelt NAV med tilrettelegging på arbeidsplass.

Grei lønn

Lønnsmessig ligger hun ikke tilbake i forhold til statsansatte audiografer. Sandnes har sett viktigheten av å ha en samarbeidsvillig audiograf i denne stillingen. Irene fikk hjelp av Delta med å stille lønnskrav.

– Jeg har et veldig godt samarbeid med hjelpemiddelsen- tralen, hørselssentralen og andre private hørselssentraler i distriktet, og møter de andre audiografene på diverse høreapparatkurs. Dette gjør at jeg holder meg oppdatert på høreapparatfronten, sier hun.

For hørselskontakter i andre kommuner, som bare har en liten prosentdel av sin arbeidstid viet hørselsarbeidet, mener hun det må settes av mer tid til kolering.

– Det trengs mer basiskunnskap om både høreapparat og hjelpemidler som leveres ut. Kommunene må se viktigheten av hørselskontaktstillingen og skyte inn mer midler, sier Irene Erdal Haugom.

Fenomenet øreskje

Stavanger Aftenblad skrev i 2010 om en lege som viste frem sin nye oppfinnelse, øreskje. Dette skulle være mye bedre enn de vanlige bomulsspinnene/q-tip og han hadde fått patent på det og utsalgssteder var klare.

Dette var tydeligvis ikke noe ny oppfinnelse allikevel, for allerede dagen etterpå kunne arkeologisk museum i Stavanger vise frem en ganske lik skje som var hyppig funnet i eldre graver.

Og med et lite google-søk finner vi det også i samlingen på Maihaugen. Den brukes visstnok også i mange asiatiske land.

Sett med tre neglerensere og en øreskje i skilpaddeholder. Fra siste del av 1800-tallet.

Skal stilne støyen på plattformer

Hvert år blir rundt 400 oljearbeidere hørselsskadd. Nå etterlyser Petroleumstilsynet (Ptil) tiltak for å redusere støyproblematikken i petroleumsvirksomheten.

Fagleder for arbeidsmiljø i Ptil, Sigve Knudsen, oppfordrer aktørene til å spille på lag for å få bukt med støyproblemene i petroleumsvirksomheten.

Han understreket at det er operatørselskapene som gir aksept for bruk av støyende utstyr på sine innretninger og anlegg, men at også entreprenørselskapene som utfører arbeidet og utstyrsprodusentene har en jobb å gjøre.

Støy er et alvorlig problem i petroleumsnæringen. Og enkelte arbeidstakere opererer helt på marginene når det gjelder risiko for å pådra seg en livsvarig hørselsskade.

Rundt 37 prosent av de 20 000 offshoreansatte utsettes for støy når de er på jobb. Fem prosent av de har hørselstap og 6,5 prosent har øresus.

På seminaret ble det vist eksempel hvor overflatebehandlere i perioder utsettes for 115 desibel. Mens kravet er 83 desibel i løpet et 12-timersskift.

– Har du oppholdt deg i 30 sekunder i 115 desibel tilsvarer det grenseverdien som gjelder for 12 timer, sa Ola Kolnes som leder Ptils støysatsing.

Ptil understreker at det er fullt mulig å redusere støy offshore.

–Vi er utålmodige og etterlyser handling i form av gode risikoreduerende tiltak, sier Kolnes.

Seminaret ”Støy – vender vi det døve øret til?” ble overført direkte på Ptils nettsted, og er i etterkant tilgjengelig som opptak.

Gullfaks A plattformen, foto: Øyvind Hagen/Statoil

– Fjern prisgrensen på høreapparater

Generalsekretær i HLF, Anders Hegre, vil fjerne prisgrensen på høreapparater og la høreapparatbrukere få nye apparater hvert fjerde år.

Kravene fra HLF kommer i forbindelse med at forskriften som omhandler stønad til blant annet høreapparater skal endres av Arbeidsdepartementet.

200.000 nordmenn bruker høreapparat. Med dagens regler dekker det offentlige

inntil 6190 kroner for høreapparater som brukeren vanligvis skal ha i seks år før man har krav på nye. HLF vil fjerne denne prisgrensen.

– Høreapparater er et av få hjelpemidler hvor det er en prisgrense og hvor mange brukere selv må betale en betydelig egenandel. HLF ser ingen grunn til at man skal forskjellsbehandle høreapparatbrukere i forhold til andre som bruker hjelpemidler, sier HLFs generalsekretær Anders Hegre til hlf.no.

HLF mener at seks år er alt for lang tid

å vente for å kunne få et nytt høreapparat.

– Seksårsregelen gjør at mange brukere ikke får ta del i den teknologiske utviklingen som skjer på høreapparatfronten. NAV legger opp til maksimalt fireårsavtaler med leverandører av høreapparater, da ser vi det som urimelig at høreapparatbrukere skal måtte vente i seks år før man har krav på et nytt apparat, påpeker Hegre.

Du kan lese HLFs høringsuttalelse til Arbeidsdepartementet på HLF sine nettsider.

Naída – perfekt partner på løpeturen

Vannavstøtende og pålitelig, uansett hvor du er og hva du gjør

Naída har en spesiell silikonkant rundt program- og volumkontrollen. Mikrofonåpningene og batteriskuffen er beskyttet av et spesielt POREX® materiale. Derfor kan Naída brukes i regn og fuktig vær, og under trening.

PHONAK life is on

Phonak AS, Postboks 525 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon: 23 00 32 60 Telefaks: 22 41 66 44
info@phonak.no www.phonakpro.no

Awiste hørselshemmet jobbsøker

En kvinne som skulle på jobbintervju hos Burger King fikk beskjed om at arbeidsgiveren likevel ikke ville gjennomføre intervjuet. - Det vil bli et problem at du er hørselshemmet, var forklaringen hun fikk.

Tekst: Renate Berg
Foto: Hanne Ingeborg Berg

Kvinnen fikk ikke gjennomføre det avtalte intervjuet, og fikk dermed ingen mulighet til å fortelle om seg selv og sine kvalifikasjoner for jobben.

Hun klaget episoden inn for Ligestillings- og diskrimineringsombudet, som konkluderte med at arbeidsgiveren handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Burger King beklager situasjonen. Ledelsen tar selvkritikk på at intervjueren i dette tilfellet ikke var godt nok opplært med tanke på rollen som intervjuer. De ønsker kvinnen velkommen til å ta kontakt igjen, slik at hun kan bli vurdert til en stilling tilsvarende den hun søkte på.

Ligestillings- og diskrimineringsombud Sunniva Ørstavik, sier til Aftenposten, at de får mange klager fra folk som føler seg diskriminert på

grunn av nedsatt funksjonsevne.

Ørstavik råder alle som blir diskriminert til å si ifra.

- Det nytter å fortelle sin historie. For å synliggjøre hvor stort problemet er, må vi tørre å stå frem når vi blir utsett for diskriminering, sier hun.

Tilgjengelighetsloven:

- Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 12 pålegger arbeidsgiver å foreta en rimelig individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Arbeidsgiver er forpliktet til å iverksette tiltak som er nødvendige for at en arbeidstager med nedsatt funksjonsevne kan få eller beholde arbeidet.
- Tilretteleggingsplikten begrenses av det som vil være en uforholdsmessig byrde for arbeidsgiver. I vurderingen av hva som skal anses som en uforholdsmessig byrde «skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbyggefunksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetenes ressurser».
- Brudd på plikten til individuell tilrettelegging anses for diskriminering.

Statpeds skole for døvblinde videreføres

Kunnskapsdepartementet vil videreføre grunnskoletilbudet for døvblinde ved Skådalen kompetansesenter i Oslo. Kunnskapsdepartementet vil også videreføre grunnskoletilbudet for døve på A. C. Møller skole ved Møller-Trøndelag kompetansesenter.

Det var Midtlyngutvalget som gjennom sin innstilling for snart ett år siden foreslo endringer i opplæringen for hørselshemmede elever ved Statens spesialpedagogiske støttesystem (Statped).

Bakgrunnen var at foreldre til elever i denne gruppen i økende grad i dag velger å la sine barn gå i den lokale skolen. Kunnskapsdepartementet deler denne vurderingen og vil foreslå en gradvis omlegging av Statpeds grunnskoletilbud for hørselshemmede elever ved kompetansesentrene i Oslo, Bergen og Holmestrand.

Kommunene har de siste 15 årene

bygget opp flere tilbud til hørselshemmede i kommunal regi. Denne utviklingen har skjedd på bakgrunn av foreldrenes ønsker. Flere og flere foreldre har valgt den lokale skolen som opplæringsarena og tilrettelagte tilbud der for sine hørselshemmede barn.

For å bruke ressursene på en måte som svarer bedre til dagens påviste behov, vil Kunnskapsdepartementet gradvis dreie Statpeds heltids skoledrift over til mer omfattende deltidstilbud, veiledning og faglig støtte. Etter skoleåret 2013/2014 vil Statped avvikle heltids skoletilbud ved

de øvrige 3 skolene i henholdsvis Oslo, Bergen og Holmestrand.

Les mer om saken på Kunnskapsdepartementet sine nettsider.

Coop Oppdal sponser "årets trønder"

Tare Teksum (38), den sterkt syns- og hørselshemmede deltakeren i NRK/Lars Monsen-serien "Ingen grenser", er sammen med en annen av deltakerne, Siv Toverød (21), kåret til "Årets trønder" 2010. Coop Oppdal sponser Teksum. Målet er en sydpolekspedisjon om to år. Det er Adresseavisen og NRK som står bak "Årets trønder".

Tare Teksum og Siv Toverød fikk 44 prosent av publikumstemmene. - Det er litt vanskelig å ta inn over seg at så mange har stemt på oss, sier de to til Adresseavisen. Tare og Siv konkurrerte med blant andre Marit Bjørgen og Roar Strand.

Det står respekt av dette.

Tare og Siv ble kåret til årets trøndere. Foto: Geir Evensen/NRK

Extra-stiftelsen

Extra-stiftelsen består av 27 frivillige organisasjoner, som fordeler overskuddet fra Extra-spillet. 557 store og små helseprosjekter fra 108 norske frivillige organisasjoner mottok Extra-midler fra stiftelsen i år 2010. Cirka 220 millioner kroner ble fordelt. Overskuddet går til frivillige organisasjoners helseprosjekter.

Tekst: Renate Berg

Hørselshemmedes landsforbund (HLF) er den organisasjonen som fikk mest til rehabiliteringsprosjekter da midlene ble delt ut.

Prosjektet til Ingrid Nordal Kristoffersen, Norsk Audiografforbund, derimot, fikk ikke midler denne gangen. Ifølge Steinar Birkeland fikk ingen hørselsprosjekter som er knyttet opp mot samhandlingsreformen penger. Styret ønsker likevel prosjektet realisert og vil jobbe videre med andre finansieringsalternativer.

Prosjektene som fikk midler:

Jorunn Solheim, Hørselssentralen, Lovisenberg sykehus, "Hør her!" En individuelt tilpasset håndbok som gir opplysninger om hørsel, høreapparater og hørselstekniske hjelpemidler.

Signe Torp, Illustratør, "NMT-Eventyrboka"

Å lage en eventyrbok for hørselshemmede barn og andre som faller inn un-

der målgruppen for NMT (Norsk med tegn støtte).

Rita Lindanger, Musiker, "Musikk for døve ører – et forprosjekt" Ny musikk i ny drakt. Et samarbeid mellom hørselshemmede og hørende kunstnere med sikte på en opera.

Olle Eriksen, Møller kompetansesenter, "Lytetrening etter CI" Opplæring av pedagoger som skal drive lyttetrening for brukere med hørselshjelpemidler.

Olle Eriksen, Møller kompetansesenter, "Ett skritt foran" Tegnkurs for barn i fem trinn. Kurshefter og DVD.

Anne Marie Kjeka, Program for audiografutdanning, "Mestringsguide for tunghørte" Hvilke mestringsstrategier benytter tunghørte i overgangen utdanning/arbeidsliv?

Morten Langrind, Briskeby skole og kompetansesenter, "Drama, dans &

musikk for tunghørt ungdom" Prosjektet skal gi tilbud om metodisk kulturoplæring innen feltene drama, dans og musikk for tunghørt ungdom.

Berit Fulsaa, Nedre Gausen kompetansesenter, "Sosial kompetanse og barn med hørselstap" Prosjektet skal via en DVD skape rette fokus på utvikling av sosial kompetanse blant barn med hørselstap.

Lill Johanne Eilertsen, Signo kompetansesenter, "Funksjonell hørsel hos barn med CI" Veien til funksjonell hørsel og utvikling av språk hos flerfunksjonshemmede barn.

Siv Hillesøy, Statped Vest, "Vilkår for deltagelse" Undersøke vilkår for deltagelse for 1-3 år gamle barn med cochleaimplantat i barnehagen.

Vigdis Lygren, Briskeby skole og kompetansesenter as, "Glem det!" Produsere og distribuere film til videregående skoler om hørselshemming.

NYHET!
Oticon Chili
Super Power

ConnectLine
Speech Guard
DSEsp rasjonale
Spatial Støybehandling

For mere informasjon om Oticon Chili ring 23 25 61 00 eller besøk www.oticon.com

oticon
PEOPLE FIRST

Velkommen til Etterutdanningskurs 2011

Clarion Hotell Oslo Airport 17. og 18. november

All påmelding skjer elektronisk.

Kursavgift:

Påmelding før 15. sept. for medl.	1 dag kr. 1000,-	2 dager kr. 1000,-2
Påmelding før 15. sept. for ikke medl.	1 dag kr. 1000,-	dager kr. 2000,-
Påmelding etter 15. sept. for medl.	1 dag kr. 1000,-	2 dager kr. 2000,-
Påmelding etter 15. sept. for ikke medl.	1 dag kr. 1500,-	2 dager kr. 3000,-

Hotellpriser:

Pris i enkeltrom, 17. – 18. nov.	kr. 1592,-
Pris i dobbeltrom, pr. pers, 17. – 18. nov.	kr. 1392,-

Prisen for rom inkluderer: Overnatting fra torsd -fred., frokostbuffet, lunch med kaffe.
Fri kaffebufeet hele torsdagen. Pause med kake/frukt og grønnsaksbufeet i perioden 13.00-17.00.
Leie av konferansesal/møterom

Dagpakke:

De som ikke bor på hotellet må betale dagpakke. Pris pr. dag	kr. 599,-
De som bor på hotellet må også betale dagpakke for fredagen.	

Dagpakke inkluderer: Lunch med kaffe. Fri kaffebufeet hele dagen.
Pause med kake/frukt og grønnsaksbufeet i perioden 13.00-17.00 Leie av konferansesal/møterom

Festmiddag:

Festmiddag på torsdagen pr. person	kr. 550,-
------------------------------------	-----------

Festmiddagen inkluderer: Aperitiff, 3-retters festmiddag, 1 glass vin til forretten,
2 glass vin til hovedretten og kaffe

Middag onsdags kveld må hver deltager ordne selv.

Fulltidsstudenter med gyldig studentbevis slipper og bet. kursavgift

For mer informasjon og påmelding, gå inn på NAFs hjemmeside www.audiograf.no

Delta er partipolitisk uavhengig, tilsluttet YS

POLITISK STYRKE

Har påvirkningskraft med over 200.000 medlemmer.

INDIVIDUELL TRYGGHET

Ivaretar lønns- og arbeidsvilkår.

FAGLIG STYRKE

Norsk Audiografforbund ivaretar yrkesfaglige interesser.

HØREAPPARATET TRENGER KUN TELEPOLE - ELLERS UAVHENGIG!

Alt-i-én halsslynge

Lyden fra mobiltelefon, TV, radio etc. i én og samme trådløse halsslynge. Med trådløs mikrofon kan du også lettere oppfatte tale på møte, på kafé og i bilen.

Halsslyngen «Maestro» er svært enkel å betjene, da den har automatisk prioritering av lydkilde.

MAESTRO

HMS nr. 160742

COMMIdt®

Tlf. 74 02 00 00 - www.commidt.com

TENK SMART,

skap kvalitet og bruk YO'ene og fagbladene i kommune-valgåret 2011

I februar samlet Delta yrkesorganisasjonslederne til samling. Tredje og siste dag var holdt av til fagbladene og redaktører var også med. Høstens kommunevalg var satt i fokus. Hvordan skal små og store yrkesorganisasjoner få sine budskap frem og hvordan bruke fagbladene for å nå de.

Tekst og foto: Hanne Ingeborg Berg

Forsiden er viktigere enn vi tror og mye kan absolutt forbedres fra vår side. På fagbladsamlingen fikk vi innføring fra forside-spesialisten Øyvind Kristiansen, fra Mediamania, om hvordan forsider kan selges. Du tenker kanskje: hæ? Skal vi nå kjøpe Audiografen på Narvesen? Neida, det skal du ikke, men vi vil "selge" det til politikerne. Vi bør bruke Audiografen for å selge inn konkrete saker som gjelder oss, saker som får politikerne til å skjønne at "jepp, vi trenger audiografer i kommunene!"

På en av ledersamlingsdagene stod politikk på dagsorden. Delta ønsker å være en sentral aktør i valget og hjelpe til så flest mulig av yrkesorganisasjonene kan få sine saker på dagsorden. Men de dekker et bredt spekter og det er vanskelig å tilfredsstille alle fullt ut.

Kommunevalgsatsingen er blant annet knyttet til fremtidens velferdsutfordringer. Dette er også satsningsområder i Deltas tar opp i handlingsprogrammet for 2011. Med Norsk Audiografforbunds nye visjon: Audiografer – opp og frem

ønsker vi å hjelpe til med utfordringene. Med hørsel i fokus forteller vi hvordan vi kan gjøre vårt for at velferden skal bli bedre.

Som politisk aktør ønsker Delta å være synlig og tydelig på saker som betyr noe for folk flest, de ønsker konkret politikk; sterk på sine politiske budskap, en helhetlig tilnærming og fremtidsorientert og aktiv premissleverandør.

For at Norsk Audiografforbund skal bli mer konkret og synlig ønsker vi i Audiografen en sak som selger. Vi vet alle hvor "enkelt" en sak kan løses bare den blir personifisert. Vet dere om noen som kan personifisere at vi trenger audiografen enda nærmere høreapparatbrukeren? Noen konkrete eksempler hvor en pasient bor langt unna og bruker en hel dag på å få justert høreapparatene sine? Eller vet dere av andre episoder hvor man definitivt burde hatt en audiograf i kommunen. Dette rettes mest til dere audiografer som holder til i distriktene, send oss en e-post og fortell historien. Dere skal slippe å stå for hele artikkelen, men vi trenger deres hjelp til å finne hva deres kommune er opptatt av i forbindelse med valget. En historie som viser til at vi trenger audiografer i kommunen.

Videreutdanning innen tinnitus og tinnitusbehandling

20 studiepoeng

Tinnitus og tinnitusbehandling

Institutt for spesialpedagogikk tilbyr emnet Tinnitus studieåret 2011/2012. Dette er et videreutdanningsstudium på 20 studiepoeng på masternivå.

Hva lærer du?

Den behandlingsformen som i dag er vitenskapelig anerkjent og brukt på verdensbasis er tinnitus habitueringsterapi. Denne behandlingen bygger på en nevrofysiologisk modell og er en læringsprosess. Gjennom kognitiv bearbeiding, avspennings-teknikker og lydstimulering skal pasientene i samarbeid med behandlere arbeide seg ut av den onde sirkelen de er kommet inn i og således bli kvitt sin tinnitusplage.

Mål

Emnet vil bidra til kompetanseutvikling innenfor følgende temaer:

- Rådgivning og rådgivningsteori
- Kognitive prosesser knyttet til hørsel og hørselsinntrykk
- Nevrofysiologi og nevrofysiologisk mestring
- Avspenningsteknikker
- Lydstimuleringsmetoder og -teknikker

Studiet er begrunnet i et betydelig behov for kompetanse til å behandle mennesker med plagsom tinnitus. Formalutdanning på dette feltet finnes ingen andre steder i Norge.

Gjennomføring

Studiet er et IKT-basert studium og består av ett emne på 20 studiepoeng og går over to semestre, høst 2011 og vår 2012. Undervisningen vil vekse mellom nettbasert fjernundervisning og fem obligatoriske ukessamlinger hvor praksis og praksis-veiledning inngår. Studiet avsluttes med en skriftlig eksamen.

Studiet er et betalingskurs, og er finansiert med deltageravgift som for studieåret 2011/2012 vil ligge på ca kr. 20 000,-. Det forutsettes nok kvalifiserte søkere for at studiet skal settes igang.

Opptakskrav

Studiet er rettet mot audiopedagoger som arbeider i praksisfeltet, samt andre faggupper som arbeider med hørselshemmede og/eller tinnitusrammede i Norge og i de andre nordiske landene. For å kvalifisere til studiet må man ha utdanning som audiopedagog eller annen relevant utdanning på minimum bachelor-nivå.

Hvordan søke?

Søking skjer direkte til instituttet via elektronisk skjema på våre nettsider. Studiet har 30 studieplasser, og søknadsfristen er **1. april 2011**. Mer informasjon om søknadsprosessen finner du på våre nettsider www.uv.uio.no/isp/studier/evu

Kontakt

administrativt ansvarlig Marte Holhjem
Tlf: 22 85 81 48/marte.holhjem@isp.uio.no

faglig ansvarlig professor Eva-Signe Falkenberg
Tlf. 22 85 80 71/ e.s.falkenberg@isp.uio.no

Høst 2011/vår 2012

www.uio.no/studier/emner/uv/isp/SPED4140V

Cochlear™ Baha® 3

Neste generasjon Baha-system

Cochlear™ Baha® 3 Systemet tar benledningsteknologien til et nytt nivå. Hver komponent er konstruert for å bidra til systemets totale ytelse.

Resultatet? Hør bedre, raskere.

25% forbedret taleforståelse i støy

Cochlear Baha BP100 lydprosessor gir opptil 25% forbedret taleforståelse i støy^{1,2}. Den er den første benforankrede lydprosessoren som benytter seg av et avansert automatisk signal-behandlingssystem med dedikerte forsterkningsstrategier.

Tidlig lyd

Bygget på 30 års erfaring er det nye Cochlea Baha BI300 Implantatet mer stabilt enn noe annet benforankret implantat tilgjengelig i dag. Forbedringer både på implantatet og koblinger gjør at det nye systemet kan gi deg tidligere tilgang til lyd etter implantasjon, og samtidig levere konsekvente, langsiktige resultater.

Enkel og nøyaktig tilpasning

BP100 kan tilpasses ved hjelp av Cochlear Baha Tilpasnings-software, noe som gir større justeringsmuligheter for å møte brukerens forsterkningsbehov. Tilpasnings-softwaren er NOAH-kompatibel, men kan også kjøres som en stand-alone.

Ved hjelp av funksjonen BC Direkte kan man måle brukerens benledningsterskel direkte gjennom BP100.

Med over 70.000 Baha brukere over hele verden, og med 30 års erfaring, er Cochlear i dag verdensledende på benforankrede høreapparater.

1. Flynn, M., Sadeghi, A. & Halvarsson, G. Results of the first clinical evaluation of Cochlear Baha BP100 white paper. Cochlear Bone Anchored Solutions, 2009.

2. 17,9 %/dB enligt Hällgren M., Larsby B. & Arlinger S. A Swedish version of the Hearing In Noise Test (HINT) for measurement of speech recognition. International Journal of Audiology 2006;45:227-37.

Ønsker du mer informasjon om Baha® 3 Systemet, ta kontakt med oss på telefon 22 59 90 80 eller e-post medisan@medisan.no

medisan

- du skal høre mye

Hear now. And always

SKIGULL MED POLITISK KLISTER

VM feberen herjer landet. Holmenkollen skal nok en gang være åsted for verdens største skifest for arena for hopp og bortovertski med og uten kakao. Aviser og TV er proppfulle av VM stoff fra utøvere til arrangører.

Skiarrangementer er Norge uten tvil verdensmestre i. Selv kan jeg huske forrige VM i Holmenkollen i 1982. Noen mener at Norge ikke ble det samme etter dette. Alle husker selvfølgelig "da Brå brakk staven", men også alle medaljene kvinneutøverne tok med seg. TV sendingene hadde rekordoppslutning og på arbeidsplassene var det ikke mye aktivitet. Norges ry som arrangør nådde nye høyder etterpå. Denne tråden ble tatt opp av daværende statsminister Gro H. Brundtland som i nyttårstalen i 1992 lanserte uttrykket "det er typisk norsk å være god" (av onde tunger omskrevet til selvgod).

Det var derfor ingen overraskelse at Norge fikk OL i 1994. Dette arrangementet ble i ettertid stående som en påle i skinasjonen – i all hovedsak på grunn av 14 dager oppholdsvær og en påkostet åpnings- og avslutningsseremoni. For ikke å snakke om 14 dager skolefri for alle barn. Man hadde med andre ord dratt lærdom fra tidligere mesterskap –ingen arbeider likevel så da kan barna like gjerne være hjemme. Kongefamilien drysset medaljer over hele arrangementskomiteen. Ingen glemmer OL-sjefen Samaranchs (som egentlig bare kom, snakket og dro igjen) avskjedsord på Lillehammer: "Best olympic games ever!"

Dermed hadde idrettsprestasjonen fra VM og Lillehammer OL havnet hos det politiske Norge. Når Norge igjen skal arrangere ski-VM er forventningene skyhøye. For skiarrangement av denne størrelse er nå blitt en del av nasjonsbyggingen og spesielt når vi vinner gull (sølv og bronse nevnes vanligvis i en bisetning).

Når Brundtland uttalte sine berømte ord var AP alene med ansvaret. Utfordringen nå er hvordan trepartiregjeringen skal omsette skientusiasmen til politisk gull. Og det skal mye gull til for å maskere den høyst sannsynlige oljeboringen i Lofoten, monsternastene i Hardanger, luseinfisert oppdrettslaks på avveie, pengestøtte til valgkamp fra energiselskaper og utvisning av papirløse flyktninger. Til dette trenges det mange hauger med gullmedaljer. Kanskje det var derfor energikomiteen på Stortinget leverte sin "for konsekvensutredning" samtidig som VM startet.

Distraksjonsteknikken er like gammel som pyramidene. Samtidig som amerikanerne invaderte Irak benyttet cubanerne anledningen til å fengsle 75 dissidenter. Effekten ble som planlagt – nyheten druknet i smartbomber og frykten for masseudleggelsesvåpen fra Irak. Amerikanerne likte dårlig fengslingen av dissidentene og markerte sin misnøye på en måte som ville høstet jubel fra Blomster-Finn. Ambassaden laget en blomsterkreasjon formet som tallet 75 utenfor sitt interessekontor i Havanna. Cubanerne svarte med å dra grå papp rundt gjerdet som omslutter kontoret med påskriften "den amerikanske ambassade har redusert åpningstid på grunn av hagearbeid".

For å få maks effekt av eventuelle VM medaljer kan det være en ide å lansere de mest hårete sakene under medaljeseremonien.

VM-susen er så kraftig at selv revolusjonsbølgene og folkedrapet i de nordafrikanske diktaturene også kommer i skyggen. Før VM kunne de fleste - time for time - følge deknningen fra Tunis, Egypt og nå Libya. Nå orker vi ikke mer Kadaffi, Mubarak eller alle som slekter på sjeik Ben Reddik Fy Fasan i området. Vi skal ha Arne Scheie og Ernst A. Lersvein (for øvrig berømt for sitatet: Vi konstaterer at 0-0 er uavgjort.) med sekundering og innspurt med limrik. Selv Høyre-Erna skal på VM trolig mest for å se hva tippemidlene går til (les: Ny hoppbakke med overrenn designet av danske bakkespesialister!). For de fleste av oss assosierer ikke henne med idrett, men i Holmenkollen befinner Høyres kjernevelgere seg. Frp Siv skal også oppover å heie selv om hennes velgere stort sett befinner seg i sofaen.

Politikk handler derfor ikke så mye om hva man mener, men mest om å være synlig på sportsarrangementer som skaper begivenheter som drukner politiske realiteter. Gro hadde rett: Det er typisk norsk å være god – særlig når sakene "klabber".

SAMLER HØREAPPARAT TIL SRI LANKAS BARN

Sri Lanka er et av verdens fattigste land. Høreapparat er bortimot uoppnåelig for den vanlige srilanker. Audiograf Bodil Yttrehus har tatt initiativ til å samle inn brukte norske høreapparater som hun vil tilpasse på fattige srilankiske barn.

Tekst og foto: Renate Berg

– Jeg reiser til Sri Lanka stort sett en gang i året. Min neste tur blir rundt juletider. I den forbindelse ønsker jeg å ha kofferten full av høreapparater og utstyr, sier audiograf Bodil Yttrehus fra Sandnes.

Under en reise til Sri Lanka i fjor høst, ble Bodil og samboeren Kalum, som er fra Sri Lanka, overtalt til å dra til spa- og helsetillegget Spring of Life i byen Ayurveda, en times biltur sør for Colombo. Senteret drives av srilankere og har stort sett europeiske klienter. En del av overskuddet fra senteret blir brukt til veldeilige formål rundt om i Sri Lanka.

Bodil ble introdusert for grunnleggeren, tyske Ursula Beier. Hun har tidligere samlet inn bl.a. brukte briller fra Tyskland og gitt til folk som trengte det i Sri Lanka. De snakket om at det kunne vært en ide også med høreapparat.

– Ursula og hennes team syntes dette høstes spennende ut og vil finne aktuelle høreapparat-kandidater. Jeg har transportabelt audiometer og Noah link og bærbar pc med programvarer, og det utstyret som skal til for å kunne gjennomføre dette. Høreapparatfirmaer vil bidra med en del slanger og batterier. Det undersøkes om det finnes proppproduksjon i Sri Lanka, men jeg antar at standard propper og eventuelt brukte propper vil være aktuelt.

Hun er klar over at det er en del utfordringer med høreapparattilpassing i forhold til briller, særlig med tanke på oppfølging.

– På helsesenteret jobber det bare folk fra Sri Lanka. Disse vil jeg lære opp til enkel vedlikehold av høreapparatet som å skifte batteri, slange etc.

Bodil vil også ta årlig oppfølging på hennes turer ned dit. Nå i første omgang vil dette være et prøveprosjekt, men om dette

blir vellykket, kan det jo tenkes at det kan ble et alternativ for praksisplass for studenter med tiden.

– Svigerinnen min i Sri Lanka er lege. Hun har vært i kontakt med ØNH-avdelingen på sykehuset i Colombo. Der ble de også veldig interessert i prosjektet. Da bestemte jeg meg for å ta en tur i sommer og snakke med dem. Høre hvilket utstyr de har og om det kan være en mulig innfallsport for et samarbeid. Det er ikke enkelt å ta med seg ledninger, maskiner og høreapparat inn til et land. Man må ha skriftlige avtaler enten med Spring of Life eller ØNH-avdelingen for å importere utstyret.

En annen utfordring fikk hun etter å ha snakket med en audiopedagog på Østlandet. Hun hadde gjort noe tilsvarende i Kenya, og tilpasset analoge høreapparat på cirka 20 barn som et prøveprosjekt. Men da hun skulle følge det opp viste det seg at foreldrene hadde solgt barnas høreapparater.

– Dette er hjerteskjærende og noe vi som foreldre her i Norge ikke kan tenke oss, sier Bodil.

– Srilankere er buddhister, så jeg håper og tror de har et bedre menneskesyn. Men dette er et prøveprosjekt, så jeg tenker at om bare noen barn kan få et bedre liv med apparater som vi i Norge har kassert, så er det verdt det.

– Kan jeg, så vil jeg hjelpe. Det gir meg noe selv om jeg bruker ferien min på det, sier Bodil.

Hun håper landets hørselsavdelinger vil støtte prosjektet.

– Jeg håper Audiografens lesere vil finne fram det de kan unnvære av brukte høreapparater av alle slag, BTE, ITE, propper, Både analoge (om det finnes noen), og digitale er av interesse, sier hun.

Utstyr kan sendes til:

Hør Her AS, postboks 436, 4304 Sandnes

|Fakta|

Sri Lanka er en stat i sørlige del av Asia, bestående av en større øy og et antall småøyer, der ligger sørøst for India. Sri Lanka ble inntil 1972 kaldt Ceylon. Sri Lanka var et av de landene som ble hardt rammet av tsunamien som følge av jordskjelvet i det indiske hav 26. desember 2004.

Landets historie er preget av en konflikt mellom den singalesiske majoritet og den tamilske minoritet. Singaleserne utgjør 74 % av landets befolkning, mens tamilene utgjør 26 %.

I 1983 forverret konflikten seg og utviklet seg til en borgerkrig med hundrevis av drepte og sårede, og 100.000 berørte sivile. Mere enn 40.000 tamiler fra Sri Lanka emigrerende til den indiske delstat Tamil Nadu, og et stort antall flyktninger fortsatte til Europa. Øyen er verdens syvende mest befolkede øy, med ca 22 mill innbyggere.

Hovedstad er Colombo, og offisielle språk er Singalesisk, Tamilsk og Engelsk.

KASTET UT AV KJØRESKOLE

En 16 år gammel hørselshemmet gutt fikk ikke delta på trafikalt grunnkurs i Stavanger i februar.
Årsak: Han hadde med døvetolk.

Tekst: Renate Berg

Da Daniel kom til kjøreskolen fikk han beskjed om å snu i døren. Grunnen var at han hadde med en døvetolk.

– Jeg ble temmelig sjokkert, sier den hørselshemmede 16-åringen til Aftenbladet.

Daniel er avhengig av tolk for å få fullt utbytte av undervisningen. Høreapparatet tar inn for mye støy når han er i et rom med mange folk. Å lese på munnen duger heller ikke godt nok i en slik situasjon.

Daniel fikk ikke delta i undervisningen fordi kjøreskolelæreren mente en døvetolk ville virke forstyrrende på de andre elevene på kurset.

– Dette er et eksempel på hvordan samfunnet ikke tenker seg om eller ivaretar mennesker som har en funksjonshemming, sier fylkesordfører i Rogaland, Tom Tvedt (Ap), til avisen.

Han mener dette er en prinsipiell sak som viser at vi ikke har kommet langt nok i integreringen av funksjonshemmede mennesker i samfunnet vårt.

– Det er fremdeles mye som gjenstår, sier Tvedt.

Fylkesordføreren vil arbeide for å bidra til at slike tilfeller oppstår sjeldnere.

– Vi ønsker ikke å leve i et slikt samfunn. Vi kan ikke ekskludere mennesker fra samfunnet fordi de har en funksjonshemming, sier han.

Kjøreskolen der denne episoden inntraff beklaget på det sterkeste overfor media, og lovet at dette ikke skulle skje igjen.

Ingen problem med tolk på kjøreskolen

Morten Hagland, daglig leder ved Olavs Trafikkskole AS, reagerte kraftig da

Foto: Aftenposten

han leste om hørselshemmede Daniel Frafjord som ikke fikk ha med seg tolk da han skulle på trafikalt grunnkurs. På Olavs Trafikkskole har de ofte både en og flere døve i klassene, men Hagland skjønner ikke argumentasjonen fra Stavanger Sjøførerskole/Thorleif Olsen Trafikkskole om at tolken virker forstyrrende på de andre elevene.

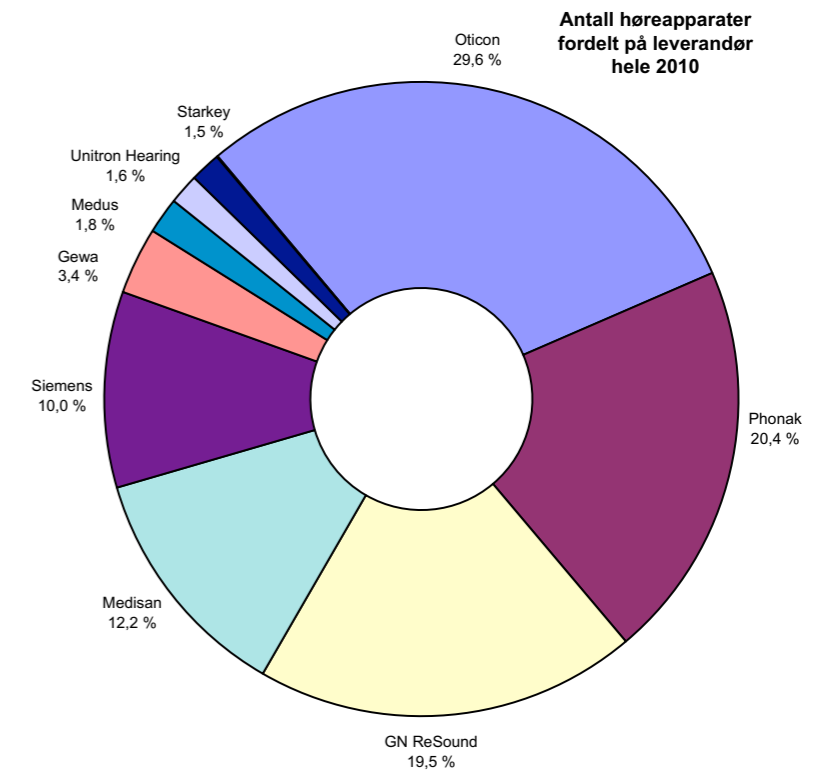
– Jeg synes ikke det som har skjedd er riktig i det hele tatt. Vi har kjørt trafikale grunnkurs for døve og selv om de har med tolk går kursene som vanlig, sier Hagland.

– Dette har aldri vært noe problem hos oss. Det kan tvert om virke som en tankevekker for de andre elevene, sier Hagland.

Den eneste utfordringen med hørselshemmede elever er i forbindelse med mørkekjøring, da tolkning av naturlige årsaker er vanskelig, men Hagland sier at dette også pleier å løse seg. Alle døve elever som har gått på Olavs Trafikkskole har fått lappen, og for at de skal slippe å ha med tolk på hver enkelt kjøretime har også to av lærerne gått på døvekurs slik at de kan gi retninger og forklare skilt.

– Om han ikke får noe tilbud er han hjertelig velkommen til oss, vi vet at det fungerer bra med tolk, understreker sjøførrelæreren.

”Det ble i 2010 utlevert 89575 høreapparater. 82,4 % av disse var BTE/RITE løsning. Her ser du salgstallene fordelt på de ulike leverandørene.”

Bluetooth Solution Kit

Trådløs telefonløsning

- for deg med høreapparat

MULTIKOMPATIBEL

Bluetooth Solution Kit fungerer med de fleste høreapparater og telefoner. Alt som kreves er:

- Høreapparat med telespole
- Mobiltelefon med Bluetooth-funksjon

Bluetooth Solution Kit kan brukes sammen med alle andre produkter som bygger på Bluetooth-teknikken.

ReSound

rediscover hearing

Hvorfor gå glipp av
en eneste desibel?

Den nye Siemens miniTek.
Ett trykk. Uendelige muligheter.

- Bluetooth
- Audio streaming (TV/ Stereo etc.)
- Fjernkontroll
- Multiopkobling av telefoner
- Innebygd telespole
- DAI (FM kompatibel)

Tilgjengelig i april.

Answers for life.

SIEMENS

Gjengen i Kristiansand f.v: Steinar Seltveit, Nann-Helen Jespersen, Geir Blesvik, Christine Fjermeros (bak), Ingunn Sandnesaunet, Ellen Magnussen og Ali Azarnia. Ikke tilstede: Georg Træland, Tina Orskaug og Jorun Lervik Haugsdal.

HØRSELSENTRALEN, SØRLANDET SYKEHUS KRISTIANSAND

Da er det endelig vår tur til å presentere oss selv og avdelingen vår.
Vi er en god og trivelig gjeng som arbeider ved Hørselsentralen i Kristiansand.

Tekst: Steinar Seltveit

Fra å være en liten hørselssentral på begynnelsen av 90-tallet, arbeider det i dag 6 audiografer her, og vi har vært et godt team i en god del år nå. De gamle traverne er Nann-Helen Jespersen, som også er ledende audiograf, Jorun Lervik Haugsdal og Ellen Magnussen som alle begynte i 1996. I 2003 begynte Ali Azarnia og i 2006 kom "de yngste"; Steinar Seltveit og Christine Fjermeros. I skrivende stund har Jorun gått ut i fødselspermisjon, og vi har vært heldige og fått Ingunn Sandnesaunet som vikar. Hun gikk ut fra audiografutdanningen våren 2010. I tillegg har vi en teknisk audiolog, Geir Blesvik, og Tina Orskaug som er sekretær, som også arbeider hos oss.

Georg Træland er enhetsleder for både oss i Kristiansand

og Hørselsentralen i Arendal. Vi har derfor et tett samarbeid. De siste årene har vi valgt å fordype oss i forskjellige emner innenfor audiologifaget. Det er blitt laget "spesialistteam" innenfor tinnitus, barneaudiologi, avansert rehabilitering (CI, BAHA, Auditiv Nevropati o.l) og utadrettet virksomhet (kursing, ambulering o.l). Dette er noe vi synes er veldig lærerikt og interessant, og forhåpentligvis får også våre pasienter og brukere god utbytte av dette.

Vi har pasienter og høreapparatbrukere i alle aldre fra hele Vest-Agder og fra de nærmeste kommunene i Aust-Agder. Til daglig er det høy poliklinisk aktivitet og stor pågang fra både nye og gamle høreapparatbrukere. I tillegg til de vanlige audiometriske målingene utfører vi også IG på de fleste høreapparattilpasninger. Og vi tar også AABR, VRA og ERA så det er alltid nok å gjøre.

| FAKTA |

Boka er en del av Skådalen publication series som gir ut faglige artikler, rapporter og bøker innenfor de to fagfeltene hørselshemming og døvblindhet.

Skriftserien ble etablert i 1996. Den omtales ofte som 'den gule serien' – siden utgivelsene fram til 2001 var gule. Utgivelsene i Skådalen Publication Series har fra oppstart vært relatert til forsknings- og utviklingsprosjekter ved Skådalen kompetansesenter, men også andre bidrag vil bli vurdert.

HØRSELHEMNING OG OPPLÆRING

– KUNNSKAPSUTVIKLING OG KUNNSKAPSBEHOV I NORGE

Eva Simonsen / Oddvar Hjulstad / Grete Høie /
Jarle Johannessen

Hvilken forskning har foregått i kjølvannet av de siste tiårs reformer om inkluderende opplæring og tospråklig undervisning for barn og unge med hørselshemming?

Organisert opplæring av barn og unge med hørselshemming har en flere hundre år lang historie bak seg internasjonalt og i Norge. I disse årene har ulike sider ved metode- og opplæringsrelevante spørsmål vært gjenstand for forskning fra tilstøtende fagdisipliner som medisin, psykologi, lingvistik og sosiologi, samt fra spesialpedagogikk og pedagogikk.

I denne rapporten settes søkelyset på kunnskapsutviklingen om de nye læringsmiljøene for denne gruppen barn og unge. I hvilken grad undersøker forskningen dagens barnehager og skoler som miljø for læring og utvikling for hørselshemmede barn og unge? Tilfredsstillende miljøene kravene til kvalitet for disse barna og elevene? Hvilke kunnskapsbehov finnes, og hvordan bør det satses på videre forskning og kunnskapsutvikling? Forfatterne argumenterer for spesialpedagogisk og pedagogisk kunnskap som er praksisforankret og utviklet i samarbeid med barnehager, skoler og brukere.

Arbeidet med rapporten er utført i Avdeling for forskning og utviklingsarbeid ved Skådalen kompetansesenter.

Rapporten inngår i Skådalen Publication Series.

Forrige nummers etiske dilemma var:

Er det greit at det brukes firmakort i privat sammenheng? For eksempel at en firmarepresentant betaler bar-regningen etter en privat tur på byen? Hvem har ansvaret, den som har og drar kortet, eller den som tar i mot? Synspunkter og tanker fra audiografer der ute mottas med takk!

Etter en diskusjon på spiserommet ved ØNH Innherred kom de fram til følgende: Vi er enig om at den som har og drar kortet har et klart ansvar. Og hvor står arbeidsgiver til den personen opp i dette? Samtidig er også den som tar i mot klar over at dette er utenfor de etiske regler som er satt.

Etisk utvalg er enige. Dette er et tredelt ansvar. Audiografer er venner og omgås på fritiden, på tvers av arbeidssted, og det skal man fortsette med. Når det er sagt; Vær bevisst. Er man ansatt hos leverandør må man ta ansvar. Arbeidsgiver har et stort ansvar, og skal ikke godta bar-regninger som ikke er forbundet med kursvirksomhet. I de nye reglene står det dessuten at det kun skal serveres alkohol til middagen i forbindelse med kurs (øl/vin). Verken før eller etter. Alle audiografer må være seg sitt ansvar bevisst. Er man i tvil bør man ikke motta.

Vi i Etisk utvalg ønsker å vite hva medlemmene i NAF ønsker av oss. Har dere forslag til hva vi kan bruke Etisk hjørne til? Skal vi fortsette med Etisk dilemma? Er det noen som opplever etiske dilemma de vil dele med oss? Ta kontakt med:

Eva: eva.dyrendal.ro@horselhuset.no

Lise: lise.nyborg@c2i.net

Svein: svein.nybakken@unn.no

Nytt etisk dilemma

Ola Normann har lest om et høreapparat (som er på kontrakt med NAV) på internett. Naboen hans har fått samme apparat, og er meget godt fornøyd. Når Ola kommer til sin audiograf, ytrer han ønske om å få prøve dette apparatet. Audiografen sier at de ikke har det, men kan tilby noe annet...

Er det etisk forsvarlig bare å tilby høreapparater fra et par leverandører?

OSLO ØRE NESE HALS

Oslo Øre Nese Hals er en travel og trivelig spesialistklinikk i nyoppussede lokaler beliggende sentralt på Majorstua ("Majorstuehuset"). Klinikken drives av 3 ØNH spesialister, 2 audiografer, og 4 legesekretærer. Vi søker nå en audiograf i 100 % fast stilling.

LEDIG STILLING SOM AUDIOGRAF

Arbeidsoppgaver:

Hørselsutredning, tilpasning og service av høreapparat, tinnitusveiledning, gen. hørselsomsorg.

Kvalifikasjoner og egenskaper:

- Punktlig og nøyaktig.
- Gode samarbeidsevner, lærevillig og takle stress, ha stor arbeidskapasitet.
- Godt humør og positiv innstilling.
- Gode norskkunnskaper + engelsk/mundtlig.
- Ønskelig med erfaring fra ØNH praksis/ØNH avd.
- Autorisert dokumentasjon.

Vi tilbyr:

- Varierte arbeidsoppgaver i en spennende og utfordrende praksis.
- Ordnete arbeidsforhold.
- Godt arbeidsmiljø og sosialt klima.
- Lønn etter avtale.
- Intern opplæring

Oppstart: Snarest. Søknadsfrist: 2 uker etter annonsering.

Søknad sendes: post@oslo-onh.no eller: Oslo øre nese hals, Valkyriegt. 8, 0366 Oslo.

Salgsrepresentant/Audiograf

Oticon AS søker etter en energisk og resultatorientert salgsrepresentant for høreapparater i 100 % fast stilling. Stillingen krever stor grad av selvstendighet, spennende oppgaver og utfordringer.

Arbeidet innebærer salg til høreentraler og private ØNH-klinikker, opplæring i produkter og tilpasningsprogramvare, support vedrørende høreapparater via tlf, e-post og kundebesøk. I perioder vil det også være en del reiseaktivitet. Fleksibilitet i forhold til flere arbeidsoppgaver er viktig. Det er en fordel at du er utdannet eller har erfaring innenfor fagfeltet. Vi søker etter en person som er energisk og kreativ, tar ansvar og kan arbeide selvstendig. God forståelse for engelsk er en forutsetning, samt god norsk skriftlig fremstillingsevne. Vi kan tilby konkurransedyktige betingelser og holder til i nye og moderne lokaler i Oslo, som ligger i Wergelandsv. 7 ved Slottet. Ved vårt kontor har vi 23 ansatte som alle er fokusert på å yte en høy grad av kundeservice. Oticon har som målsetning om og alltid å være kundens første valg.

Synes du dette høres interessant ut, ta kontakt med:

Hanne Kristine Nergaard på tlf 905 48 350, eller på hkn@oticon.no.

Tiltredelse: Snarest.

Søknadsfrist: 22. mars 2011

Søknad med CV sendes på mail til hkn@oticon.no eller:

Oticon AS

Postboks 404 Sentrum

0103 Oslo

Att: Hanne Kristine Nergaard

inspiro

Exélia Art micro
med FM

For bedre taleforståelse i de viktige læreårene

Dynamic FM

Våre høreapparater sitter godt og behagelig på unge ører og er konstruert for å være trygge, solide og enkle å bruke. Med Phonak Dynamic FM-system får barnet optimalt talesignal, uavhengig av bakgrunnsstøy.

For å få tilsendt brosjyre om barn og Dynamic FM, send mail til: info@phonak.no

PHONAK

life is on

Returadresse:
Hanne Ingeborg Berg
St. Jørgens vei 10, 0662 Oslo

Norsk Audiografforbund

delta®

Har du flyttet eller byttet arbeidsplass, da er det viktig å gi beskjed.

Send e-post til: marit@audiograf.no eller post adresselappen nedenfor til Marit Sæter, Minister Ditleffs Vei 5A, 0862 Oslo

Navn: _____

Fødselsnummer (11 siffer): _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ Sted: _____

Tlf.privat: _____ Mobil: _____

E-post: _____

Fylke: - _____ Utdannet år : _____

Offentlig / Privat / Selvstendig (Stryk det som ikke passer)

_____

Adresse hvor bladet skal sendes (arbeidsgivers)

_____

Postnr.: _____ Sted: _____

Dato / Sted

Underskrift